

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/9/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

352/2013. (XI. 26.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ a jogi képviselőjeútján 2013. január 3-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2013. november 26-án megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos jogi képviselője a 2013. január 3-án elektronikus, illetve postai úton előterjesztett beadványában előadta, hogy a panaszos munkahelyén 2012. december 21-jén munkaidőben megjelent két rendőr és azt közölték vele, hogy előállítják a kapitányságra, majd megbilincselték, rendőrautóba tették és a kapitányság épületében előállító helyiségbe zárták. A panaszos sérelmezte, hogy megbilincselik és kérte a rendőröket, hogy ezt ne kb. 150 ember szeme láttára tegyék. A panaszos megkérdezte, hogy miért van szükség erre az eljárásra, amire a rendőr azt válaszolta, hogy nehéz napja volt és nem fog magyarázkodni. A panaszos semmilyen ellenállást nem tanúsított, amely szükségessé tette volna a bilincs alkalmazását. A rendőrségen órákig fogva tartották, majd mielőtt meghallgatták volna bement a fogdára egy rendőr, aki azt mondta, hogy adja oda a lakáskulcsát, anélkül, hogy a sértett házkutatási parancsot látott volna. A sértett ezt megtette, majd ezt követően meghallgatták. Több alkalommal is jelezte, hogy ügyvédet szeretne kérni, de erre azt válaszolták neki, hogy nincs arra szükség és különben is karácsony előtti napokban ki állna vele szóba. Ezt követően elégették a vallomását és közölték vele, hogy írja alá, valamint az eljáró rendőr cinikusan azt mondta neki, hogy nyugodtan jelentse őt fel. A panaszos nem kapott a vallomásáról felvett jegyzőkönyvből másolati példányt, így egyelőre azt sem tudja, hogy az ügyben milyen

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

minőségben vesz részt. A meghallgatás után ugyan elengedték, de ekkor még nem érték vissza a házkutatást tartó rendőrök, így a panaszos a visszaérkezésükig nem kapta vissza a lakáskulcsát. Az átélt élmény hatására a sértett betegállományba került és jelenleg is orvosi kezelés alatt áll, ezért csak a tegnapi napon tudott ügyvédet fogadni és a panaszát előterjeszteni.

A panaszos jogi képviselőjének álláspontja szerint a jelen panasz előterjesztése a megváltozott jogszabályi környezet miatt időben történt, ugyanakkor azért csatolták az orvosi igazolást a panaszos akadályoztatásáról. (Az igazolás szerint a panaszos 2012. december 23-ától keresőképtelen, a december 28-i kontroll alapján a keresőképtelensége továbbra is fennállt.)

A panaszos jogi képviselője tehát sérelmezte a bilincs használatát, az előállítás időtartamát, valamint azt, hogy védőt nem kereshetett meg, nem értesíthetett, a vallomásból másolatot nem kapott, azt nem olvashatta át. Megjegyzi továbbá, hogy az ügy tárgyi súlya (magánokirat-hamisítás) szintén nem indokolta az intézkedést.

A jogi képviselő mindezek alapján kérte az ügy kivizsgálását.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) Dr. J.-M.- Zs. r. szds. 2013. január 30-án kelt jelentésében előadta, hogy a panaszos előállító helyiségébe történő elhelyezését követően sor került, az ügyben korábban a helyszínen intézkedő rendőrök által szóban meghallgatott személyek, S. A. J., F. G. és R. J. tanúkenti kihallgatására. Mindezen nyomozati cselekmények a tényállás pontos tisztázása érdekében, a szakmai protokoll szerint került végrehajtásra.

A rendelkezésekre álló adatok alapján, mint ügyeletes bűnügyi parancsnok, úgy döntött a r. szds., hogy a készenléti ügyeleti szolgálatot ellátó F. S. r. ftörm. munkájának segítségére, berendeli K. T. r. szds.-t.

A r. szds. megállapította, hogy a fenti tanúkihallgatásokat megelőzően, két személy várakozott a kapitányság épületén belül, akikről kiderült, hogy az előállított személy szülei, akiket a szolgálatirányító parancsnok tájékoztatta arról, hogy a panaszos gyanúsítottként kerül kihallgatásra. Mindezek alapján a panaszos által megnevezett személyek kiértesítése szükségtelenné vált, mivel ezen személyek önmaguktól a kapitányságon megjelentek, így szóban tájékoztatást kaptak arról, hogy a gyermekük bűncselekmény megalapozott gyanúja miatt gyanúsítottként lesz kihallgatva.

S. A. J. kihallgatása 17 óra 16 perc és 17 óra 47 perc közötti időszakban kerül sor, melyet F. S. r. törm. foganatosított. F. G., valamint R. J. szóban történt meghallgatásukat követően, melyet K. T. r. szds.-sal végzett a r. szds., került sor a két személy tanúkenti meghallgatására, melyet a gyorsabb ügyintézés végett, párhuzamosan végeztek a rendőrök 20 óra 11 perc és 21 óra között. A fenti tanúként kihallgatott személyek vallomásaikban utaltak arra, hogy a terhelt

birtokában olyan dokumentumok és egyéb tárgyak lehetnek, amelyek az eljárás során tárgyi bizonyítási eszközként szolgálhatnak.

Mindezek alapján halaszthatatlan nyomozati cselekmény (házkutatás) végrehajtását rendelte el a r. szds., amelyről határozat is készült, figyelemmel arra, hogy az épületben tartózkodó szülők jelen legyenek a kényszerintézkedés végrehajtásánál.

A fenti kényszerintézkedés végrehajtása végett, K. T. r. szds. szóban közölte az előállított panaszos szüleivel, hogy halaszthatatlan nyomozati cselekményként házkutatásra kerül sor a panaszos által használt [...]házaiban lakásban. A szülők elmondták erre, hogy a panaszos élettársa, N. E. elutazott a szüleikhez, így bár ők nem rendelkeznek kulccsal, de hozzájárulnak ahhoz, hogy a jelenlétükben a házkutatás fogantatosításra kerüljön. Mindehhez azonban szükség van a panaszos kulcsára. Ezt követően K. T. r. szds. L. I.-vel közölte, a házkutatásról szóló határozat bemutatásával, hogy a lakcímén halaszthatatlan nyomozati cselekményként házkutatást fognak fogantatosítani, amelyen a szülei részt vesznek. Mindezt a panaszos tudomásul vette, és közölte, hogy a tőle megőrzésre átvett lakáskulccsal a szülei ki tudják nyitni a lakást, és jelenlétükben rendőrség fogantatosítani tudja a házkutatást.

A szóban történt elszámoltatás során, előállított személy beismerte, hogy a tartózkodási helyén valóban találhatóak olyan tárgyi bizonyítékok, amelyek kapcsolatba hozhatóak a bűncselekménnyel. Ezt követően a ruházatátvizsgálás során a panaszos birtokából korábban kikerült és az előállító helyiség páncéljában tárolt lakáskulcsot, K. T. r. szds. magához vette, majd azt átadta az előállított személy szüleinek. Ezt követően a r. szds. utasította F. S. r. törm. ügyletes nyomozót és T. Zs. r. zls. bűnügyi technikust, hogy a terhelt szüleivel keressék fel a megadott lakcímen található ingatlant és fogantatosítsanak házkutatást, illetve lefoglalást.

A házkutatás megkezdésekor F. S. r. törm. telefonon jelentette, hogy N. E. telefonon felvette vele a kapcsolatot és jelezte, hogy részt kíván venni a házkutatáson, kérte, hogy őt a hatóság várja meg, amíg J. településből meg nem érkezik. A rendőrség ezen kérésnek eleget tett, ezért a kényszerintézkedés kezdő időpontja 22 óra 50 percre tolódott. A házkutatás során kényszerintézkedést elszenvető félként N. E. volt jelen, aki a nyomozati cselekmény tényével, illetve annak végrehajtásával szemben panasszal nem élt.

A panaszos gyanúsított kihallgatását, amelyet K. T. r. szds.-sal együtt végzett a r. szds. 21 óra 27 perctől 22 óra 19 percig közötti időszakban került sor a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvénynek (továbbiakban: Be.), valamint a 23/2003 BM-IM együttes rendeletnek ezen nyomozati cselekményre vonatkozó szabályainak és szakmai előírásainak betartásával. A r. szds. hangsúlyozza, hogy a kihallgatás előtt, tekintettel a bűncselekmény tárgyi súlyára, nem került sor védő kirendelésére, valamint a terhelt személy sem nyilatkozott úgy, hogy védőt szeretne meghatalmazni.

A kihallgatás során a panaszos teljeskörű beismerő és tényfeltáró vallomást tett, ennek során együttműködő volt, illetve bűnbánó magatartást tanúsított. Az általa elmondottakat a házkutatás során talált tárgyi bizonyítékok alátámasztották és igazolták. A kihallgatást követően a panaszos a jegyzőkönyvet megtekintette, és aláírásával hitelesítette. Megjegyezte a r. szds. még, hogy a kihallgatás során, valamint azt megelőzően vagy követően, semmiféle konfliktus helyzet nem alakult ki köztük, hiszen a gyanúsított teljesen együttműködő volt, teljeskörű beismerő vallomást tett. Részükről a panaszban megjegyzett olyan kifejezés, mely

szerint nyugodtan jelentse fel a rendőröket a panaszos, nem hangzott el. A panaszos a jegyzőkönyvből nem kért példányt, ezt követően a panaszost szabadították.

2) Cs. G. r. törm. 2013. január 29-én kelt jelentésében előadta, hogy 2012. december 21-én szolgálata teljesítése során 14 óra 45 perckor a Megyei Rendőr-főkapitányság (továbbiakban: MRFK) ügyeletének (továbbiakban: TIK2) utasítására megjelent a [...]háza, [...] Gyógyintézet Igazgatóságán, mivel onnan bejelentés érkezett hamis szerződésekről. Kérkezve fenti címre a r. törm. felvette a kapcsolatot a bejelentővel, S. A.-val, a [...] Gyógyintézet biztonsági munkatársával, aki elmondta, hogy 2012. december 21-én megjelent a gyógyintézetben számára két ismeretlen férfi, akik közül az egyik felmutatott egy „Kinevezés közalkalmazotti jogviszonyban” feliratú szerződést, amelynek a [...] Gyógyintézet által már használaton kívüli pecsét volt, a főigazgató aláírásával hitelesítve. Közölte, hogy ezt a dokumentumot bemutatta a főigazgatónak, aki elmondta, hogy ezek a férfiak nem állnak az intézménnyel munkaviszonyban.

A r. törm. a helyszínen meghallgatta a főigazgatót is, aki elmondta, hogy a panaszos, aki a [...] Gyógyintézet munkatársa, a bejelentés napján bevallotta neki, hogy ő maga hamisította a szerződéseket, mivel az általa ismert R. J.-nak megígérte, hogy szerez neki munkát a [...] Gyógyintézetnél. A helyszínen a főigazgató be is mutatta a r. törm.-nek a hamis szerződéseket. Elmondta továbbá, hogy azokon nem az ő aláírása szerepel és az iratokon lévő pecsét sincs már használatban.

A r. törm. ezt követően a panaszost is meghallgatta. Az intézkedés során szóban közölte nevét, rendfokozatát, azonosító számát, a rendőri intézkedés tényét és célját. Ezt követően felszólította a panaszost, hogy adja elő, mit tud a hamisnak látszó dokumentumokról. A panaszos elmondta, hogy valóban ő készítette a hamis szerződéseket, mivel előzőleg több alkalommal megígérte ismerősének R. J.-nek, hogy szerez neki munkát a [...] Gyógyintézetnél. Elmondta, hogy nem kényszerítette erre senki sem, ezt saját elhatározásból cselekedett így.

Megjegyzi a r. törm, hogy az intézkedés és tájékozódás az ügygel kapcsolatosan 14 óra 45 perckor kezdődött meg. A helyszínen történő meghallgatások az ügygel kapcsolatosan érintett személyekkel teljesen normális emberi hangnemben történtek meg, az emberi méltóságában álláspontja szerint egyik fél sem sérült. A r. törm. a [...] Gyógyintézetben T. L. r. őrm-mel együtt intézkedett és mind a ketten a rendőrség által rendszeresített, úgynevezett „bevetési” rendőregyenruhát viselték, amelyen jól láthatóan ki volt téve az azonosító számmal ellátott jelvény, illetőleg a névkitűző.

A beszerzett információkat a r. törm. jelentette a TIK2 felé, ahonnan azt az utasítást kapta, hogy a panaszost állítsa elő bűncselekmény gyanúja miatt a Gy. városi Rendőrkapitányságra.

A r. törm. a kényszerítő eszköz alkalmazását előre közölte a panaszossal, majd ezt követően vele szolgálatot ellátó T. L. r. őrm. a panaszos kezeit hátra helyzetben megbilincselte, amely sérülést nem okozott rajta. A r. törm. közölte a panaszossal azt is, hogy a kényszerintézkedéssel szemben panasszal élhet, amit tudomásul vett.

Ezt követően a panaszos megkérdezte, hogy mi fog vele történni, mire válaszként közölte vele a r. törm., hogy mivel bűncselekmény elkövetésével alaposan gyanúsítható, elő fogják állítani

a Gy. városi Rendőrkapitányságra, ahol majd a bűnügyi osztály munkatársai az ügyel kapcsolatban kihallgatják, és majd ezt követően szabadon fogják bocsátani. A panaszos azt is megkérdezte, hogy az általa elkövetett cselekmény miatt milyen büntetésre számíthat. A r. törm. közölte vele, hogy erre nem tud érdemben válaszolni. A kényszerintézkedés alkalmazása során jelen volt a főigazgató és S. A. is, továbbá még egy pár ott dolgozó hölgy. A kényszerítő eszköz alkalmazása 2012. december 21-én 15 óra 5 perctől 16 óráig tartott. Ezt követően a r. törm. a panaszost sérülés- és panaszmentesen átadta M. Z. r. zls. szolgálatparancsnoknak. Tekintettel arra, hogy a panaszost a szolgálatparancsnok utasítására a kapitányság előállító helyiségében kellett elhelyezni, előtte a szakmai szabályoknak megfelelően ruházatátvizsgálásra került sor. Ezután a r. törm. megírta az ügyel kapcsolatos rendőri jelentést és az előállítás végrehajtásáról szóló jelentést.

Megjegyzzi még a r. törm., hogy a panaszossal szembeni kényszerítő eszköz alkalmazása során a már fentiekben leírtak alapján, csak néhány ember tartózkodott a helyszínen. A panaszos a rendőri intézkedés során együttműködő volt, de láthatóan zavartan viselkedett, zaklatott állapotban volt. Közölte a r. törm.-mel, hogy ne értesítse erről a hozzátartozóit, mert nem akarja, hogy megtudják. A kívülállók azt sem láthatták, hogy bilincs van a panaszos kezén, mivel kérésére a kabátját ráterítették a karjára és az takarta a bilincset.

Megjegyzzi még a r. törm., hogy a rendőri intézkedés végére megérkezett az előállított személy édesanyja, aki szintén a gyógyintézetben dolgozik. Az édesanyjával elindulás előtt közölte a r. törm., hogy a fiát a Gy. városi Rendőrkapitányságra fogják előállítani bűncselekmény megalapozott gyanúja miatt, melyet az édesanyja tudomásul vett. A r. törm. a későbbiekben észlelte, hogy a panaszos szülei a Gy. városi Rendőrkapitányság épülete előtt várakoztak fiukra. Mivel aznap nagyon hideg volt, ezért a szolgálati utat betartva személyesen engedélyt kért a szolgálatirányító parancsnoktól, hogy az előállított panaszos szülei az épületen belül várják meg a fiúk kihallgatását.

3) Az előállítás végrehajtásáról szóló, 2012. december 21-én kelt jelentés rögzíti, hogy a panaszost aznap 14 óra 45 perckor az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatták a rendőrök, majd az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján előállították. A panaszossal szemben az Rtv. 48. § b) és c) pontjai alapján bilincset alkalmaztak 15 óra 5 perctől 16 óráig a kezek hátrabilincselésével. Az intézkedés során a panaszosnak sérülése vagy anyagi kára nem keletkezett. Hozzá tartozó kiértékelését nem kérte.

Az események rövid leírásaként rögzíti továbbá, hogy a rendőrök a [...]háza Gyógyintézet Igazgatóságán az onnan érkezett bejelentésre jelentek meg. Ott felvették a kapcsolatot a bejelentővel, S. A.-val, a biztonsági főnökkel, és az intézet főigazgatójával, akik elmondták, hogy a panaszos, a főigazgató sofőrje és közölte velük, hogy hamis szerződést készített az egyik ismerősének, mivel már korábban több alkalommal megígérte neki, hogy munkát szerez neki az intézetnél. Ez a hamis szerződés a főigazgató tudomására jutott, mivel 2012. december 21-én egy általa ismeretlen személy jelent meg [...]háza [...] Gyógyintézetben a szerződéssel és így akart fizetéshez jutni. Ezt követően tett bejelentést a rendőrségen a fentiekről. A helyszínen a rendőrök a panaszost ellenőrzés alá vonták, majd a MRFK ügyelet utasítására hátra helyzetben megbilincselték, majd előállították a Gy. város Rendőrkapitányságra bűncselekmény gyanúja miatt, ahol 16 óra 10 perckor M. Z. r. zls.-nak sérülés- és panaszmentesen átadták további intézkedés céljából. A panaszos a fogdakönyvben 3-as sorszámmal került bejegyzésre.

Az Rtv. 33. § (4) bekezdése alapján az előállítás okáról a tájékoztatót, és az előállítás időtartamáról az igazolást megkapta a panaszos. Az előállító egységben történő elhelyezéssel kapcsolatban a 19/1995. (XII. 13) BM. rendelet 2. §. (8)-(9) bekezdései és a 19/1996.(VIII.23) ORFK utasítás 36/A pontja alapján a jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatót szintén megkapta.

A parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint az intézkedés, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazása jogszerű, szakszerű és arányos volt.

4) Az előállítás időtartamáról kiállított – a panaszos által aláírt – igazolás szerint a panaszos előállítása 2012. december 21-én 14 óra 45 perctől 23 óra 35 percig tartott. (A 23-as szám más szintű tintával át van írva 22-re.) Az igazolás tartalmazza az Rtv. 92-93. § szerinti jogorvoslati kioktatást, illetve több jogvédő szervezet, az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosa Hivatalának, illetve a Testületnek az elérhetőségeit.

5) A „Nyilatkozat” elnevezésű – a panaszos által aláírt – dokumentumon a panaszos az Rtv. 18. § szerinti kiértékelést nem kért, illetve nyilatkozott arról, hogy az előállítás várható időtartamáról megkapta a tájékoztatót, ellátást igénylő egészségügyi problémája, vagy fertőző betegsége nincs.

6) A „Nyilatkozat” elnevezésű – a panaszos által aláírt – dokumentumon a panaszos nyilatkozott arról, hogy megismerte az előállított személy jogairól és kötelezettségeiről szóló tájékoztatót (ez utóbbit a külön megküldött tájékoztató aláírásával igazolta), az írásos és a szóbeli tájékoztatót megkapta. Élelmezést nem kért.

7) A rendőrség megküldte a letéti jegyzőkönyvet is, amelynek részletes ismertetésétől a Testület eltekint.

8) A házkutatás elrendeléséről szóló határozat rögzíti, hogy a panaszos két személy részére valótlan tartalmú közalkalmazotti jogviszony létesítésére „Kinevezés” magánokiratot készített. A panaszos emiatt megalapozottan gyanúsítható magánokirat-hamisítás bűncselekményével. Tekintettel arra, hogy a beszerzett adatok szerint a fenti két személy munkavállalói adatait tartalmazó okiratok jelenleg is a gyanúsított birtokában vannak, azok lefoglalása szükséges és indokolt, mivel azok bizonyítási eszközök.

A határozatot szóban közölték, illetve annak egy példányát a panaszos élettársa átvette, ami ellen panasszal nem élt.

9) A házkutatásról és lefoglalásról szóló jegyzőkönyv szerint az eljárási cselekményre 2012. december 21-én 22 óra 50 perckor került sor, azon jelen volt a panaszos élettársa. A házkutatás eredményre vezetett, lefoglaltak 2 db egészségbiztosítási igazolást, illetve egy darab jövedelemigazolást, továbbá egy a [...] Gyógyintézet által 2012. december 1-jén kiállított dokumentumot. A panaszos élettársa a házkutatás, illetve a foglalás ellen nem élt panasszal. A jegyzőkönyvet 23 óra 23 perckor zárták le.

10) A panaszos gyanúsított kihallgatása során – a 2012. december 21-én kelt jegyzőkönyv tanúsága szerint – a közölt gyanúsítást megértette, az ellen panaszt nem tett. Előadta továbbá,

hogy 2011. szeptembere óta dolgozik a [...] Gyógyintézetben mint a főorvos igazgató sofőrje. A feladatkörébe a gépkocsivezetés és a szállítás intézése tartozott, mely során az alábbi iratokat és bélyegzőket használhatja: menetlevél, átutaláshoz lapos bélyegző. Továbbá bejárása van a gyógyintézet raktárába, és a gyógyintézet egyéb helységeibe is. R. J.-t és F. G.-t egyik ismerőse P. K.-n keresztül ismerte meg. Idei év nyarán beszélt R. J.-vel, aki elmondta, hogy szüksége volna egy másik munkára, mert a négy órás munkájával nem keres elég pénzt. A panaszos nagyzolásból felajánlotta neki, hogy ő majd szerez neki munkát az intézetben. Ezután elkezdte ezzel kapcsolatban hitegetni R. J.-t. Ez odáig fajult, hogy már nem akarta őt kiábrándítani ebből, ezért eldöntötte, hogy hazugságban fogja tartani őt a munka vonatkozásában, és elhiteti vele, hogy az intézet alkalmazásában áll. Ehhez hamis okiratokat is gyártott, hogy a meséje élethűnek tűnjön, ezért a saját nevére szóló „Kinevezés közalkalmazotti jogviszonyban” című okiratot, a számítógépembe begépelte, és mint munkavállalót beleírta R. J. adatait, akitől korábban elkérte a személyes adatait, de személyes iratokat nem.

A fenti iraton kívül még készített egy „Munkáltatói igazolás a munkavállaló nyilvántartásba vételéről” és „Fizetési besorolás mód” elnevezésű iratokat, ezeket is a saját iratai alapján készítette el. Az általa gyártott iratokat, hogy hitelesebbnek tűnjenek, úgy gondolta, hogy le is kell bélyegeznie, ezért bement a raktárba, ahol tudta, hogy használaton kívüli bélyegzők vannak, ezért az okiratokat oda bevitte és a raktárban az egyik körbélyegzővel azokat lebélyegezte. Majd ezt követően, minden egyes általa készített iratot aláírt a főigazgató nevében, azaz ráhamisította a névalírást.

Miután ezeket a hamis iratokat elkészítette, elvitte R. J.-nek, aláíratta azokat, így is bizonyítva, hogy a munkája megvan. Jani aláírta az iratokat, majd megbeszélték, hogy 2012. október 1-jén munkába áll.

A munka során párszor, 3 vagy 4 alkalommal elvitte R. J.-t a panaszos magával Debrecenbe és Budapestre, amely során úgy adta elő ezen utazásokat, hogy ezek számára a betanítás folyamata lenne, amit ő teljes mértékben el is hitt. Ezen alkalmakon kívül vele napi szinten tartotta a kapcsolatot, ezek során mindig kitalált valami indokot, hogy miért nem kell mennie dolgozni. Így telt el az októberi hónap, november 1-jén a panaszos a saját készpénzéből rendezte R. J. fizetését, borítékban átadott neki kb. 120000 Ft körüli összeget. Ezt úgy adtam elő, hogy az mint az intézmény által került kifizetésre. A november ugyanígy telt el, majd december elején szintén borítékban átadott neki 129710 Ft-ot.

2012. novemberében R. J. jelezte a panaszos felé, hogy az unokatestvére F. G. is szeretne munkát vállalni az intézetben, ha van rá lehetőség. A panaszos nem tudja megmagyarázni, hogy miért, de egyből azt mondta erre a kérésre is, hogy igen, lesz munkája neki is, holott már ekkor tudta, neki sem lesz. Ennek ellenére vele is felvette a kapcsolatot és őt is azzal kezdte hitegetni, hogy sofőrként dolgozhat a gyógyintézetben 2012. december 1-jétől. Azért, hogy előtte is bizonyítsa a munka meglétét, az ő nevére is kiállított a „Kinevezés közalkalmazotti jogviszonyban” című okiratot. Ezt az okiratot is olyan módon készítette el, mint az előzőt, de ezen nem volt bélyegző. De ezt is aláírta a panaszos a főorvos helyett és F. G.-vel is aláíratott a példányokat, azonban számára nem adott át egyetlenegy darabot sem, azokat megsemmisítette. Majd ezt követően december 1-jén felvitte F. G.-t az intézetbe, megmutatta neki a gépkocsi állományt és beadta a mesét, hogy sofőrként mit kell majd tennie. Beszélt F. G. munkahelyének egyik alkalmazottjával, aki megkérdezte a panaszostól, hogy hová

küldheti a TB kis könyvét, mire a panaszos megadta az intézet címét, valamint a saját nevét, így azt pár nap elteltével postai úton meg is kapta.

F. G. is kb. két-három napot jött vele Budapestre és Miskolcra, ekkor jelen volt R. J. is. Szerinte ekkor vált R. J.-nek gyanússá, hogy hárman járnak mindenhová. Ezután a panaszos tovább „ette” F. G.-t arról, hogy miért nem kell dolgoznia menni. A tanúvallomás napján is csak azért mentek el az intézetbe, mert a panaszos azt mondta nekik, hogy állami intézeteknél az a szokás, hogy a decemberi fizetést nem januárban, hanem karácsony előtt megkapják. Mindezt azért mondta a panaszos, hogy nehogy máshonnan értesüljenek erről és „bedőljön a meséje”, de bedőlt. Ezen a héten már érdeklődtek ők is, hogy mi lesz ezzel az előrehozott fizetéssel, de a panaszos csak hitegette őket, valamit azért ők sejtettek, ezért az előző napon személyesen felmentek az intézetbe, ahol előbb őt keresték. A panaszos azért, hogy ne bukjon le, őket a saját szolgálati lakásába vitte, ahol kérték, hadd beszéljenek a főnökkel, amire a panaszos időhúzási céllal azt mondta, hogy jelenleg rendezvényem van. Ezt ők elhitték és távoztak az intézményből.

A panaszos elmondta, hogy a két férfi őt soha nem fenyegette meg. A panaszos ebbe a hazugságba önként, önszántából ment bele, nagyolni akart és a látszat fenntartása érdekében az okirat-hamisítást követett el. A panaszos előadta még, hogy nagyon megbánta, amit tett. Már most jelezte, hogy az eljárást befejezését követő iratismertetésen nem kíván jelen lenni. Az előadásában említett iratok jelenleg nincsenek nála, hanem a szolgálati lakásában találhatóak.

A kihallgatás 21 óra 27 perctől 22 óra 19 percig tartott.

12) A főigazgató – a 2013. január 30-án kelt jegyzőkönyv tanúsága szerint – tanúkihallgatása során előadta, hogy 2012. december 21-én kb. 10 óra magasságában hívta a gazdasági csoportvezetője és elmondta, hogy két személy jelent meg az intézetben, mint alkalmazottak és ennek igazolására hamis tartalmú kinevezéseket mutattak. (Ezek sem formailag, sem tartalmilag nem valósak, sőt az aláírás sem valós.) A főigazgató erre közölte, hogy azonnal visszaindul Budapestről, és addig szóljanak az intézeti rendésznek, S. A.-nak. A főigazgató 12 óra 30 perc körül ért vissza, ekkor elmondta neki a csoportvezető, hogy lefénymásolta az iratokat, és azokat S. A. irodájába tette, a két személyt pedig visszahívta délutánra. Elmondta még, hogy a két személy a panaszost emlegette. A tanú beszélt a munkaügyi osztállyal, ahol elmondták neki, hogy ennek a két főnek nem teljesítettek kifizetéseket, illetve beszélt az intézet jogászával, majd S. A. behívatta magához a panaszost, aki a tanú jelenlétében elismerte, hogy ő készítette az iratokat, önként, nem zsarolás hatására. A panaszos még azt is elmondta, hogy csak fel akart vágni a két férfi előtt. Ezek után S. A. értesítette a rendőrséget, a főigazgató és a panaszos pedig elhagyta az irodát. A rendőrség megérkezéséig S. A. irodája előtt várt a panaszos, az irodában a rendőrök is megkérdezték a panaszost, hogy kényszer hatására cselekedett-e, de a panaszos többször is nemmel válaszolt. A rendőr elmagyarázta neki, hogy mondja meg nyugodtan, ha igen, mert akkor más az ügy lefolyása, de a panaszos kitarzott amellet, hogy nem kényszerítették. A panaszos később, még a rendőrök jelenlétében bocsánatot kért a tanútól.

A tanú a kihallgatás során az elért iratokkal kapcsolatban elmondta, hogy azokon nem az ő aláírása szerepel.

III.

1) A Testület először azt vizsgálta, hogy a panaszos időben terjesztette-e elő a panaszt.

A kifogásolt rendőri intézkedés napján hatályos Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése értelmében akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el. A 93. § (1) bekezdése szerint a Testülethez a panaszt az intézkedéstől, ha pedig a panasz előterjesztője az őt ért jogsérelemről később szerzett tudomást, ettől az időponttól számított nyolc napon belül lehet előterjeszteni.

A panaszos csatolta a keresőképtelenségéről az igazolást, miszerint 2012. december 23-tól tartósan betegállományban volt.

A Testület mindezek alapján a panaszos késelemét kimentettnek tekintette, és a panaszbeadványt mint határidőben előterjesztettet befogadta.

2) A Testület ezt követően azt vizsgálta, hogy a panasz valamennyi részének vizsgálatára van-e jogosultsága.

Az Rtv. 92. § fenti idézett bekezdése alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, amelyek az Rtv. felsorolt fejezeteinek alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat- csomagjarmű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegosztatás stb.),

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A rendőrség nyomozó hatóságként végzett tevékenységét a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: Be.) rendelkezései szabályozzák. A rendőrség mint nyomozó hatóság a büntetőeljárás során az egyes eljárási cselekmények foganatosítási módjáról a fenti jogszabály keretei között (saját hatáskörben) dönt. A rendőrség nyomozató hatóságként büntetőeljárásban foganatosított cselekményei felett a Be. alapján az ügyészség gyakorol felügyeletet.

A fentiekből következik, hogy a Testület hatáskörhiány miatt nem jogosult vizsgálni a panaszos azon kifogásait, amelyek arra vonatkoztak, hogy kérése ellenére nem kapott ügyvédet, illetve a meghallgatása során készült jegyzőkönyvből nem kapott másolatot, így jelenleg nem is tudja, hogy az eljárásban milyen eljárási pozícióban szerepel.

A Testület a panasz fenti részei tekintetében hatáskörének hiányát volt kénytelen megállapítani.

A Testület vizsgálta ugyanakkor az előállítás, a kényszerítő eszközök jogszerűsét, a hozzátartozó értesítésére vonatkozó kifogásokat.

IV.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát, a II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, a IX. cikkében foglalt személyi szabadsághoz való jogát, illetve a XV. cikkében foglalt diszkrimináció tilalmát az alábbiak szerint.

1) A Testület az előállítás jogszerűségének vizsgálata során az alábbi megállapításokra jutott.

a) A Testület először azt vizsgálta, hogy megfelelő jogalap birtokában állították-e elő a panaszost a rendőrök.

A panaszos jogi képviselője sérelmezte a panaszos előállítását, mivel azt a cselekmény tárgyi súlya nem indokolta.

A rendőri jelentések szerint a panaszos előállítására azért került sor, mert magánokirat-hamisításról érkezett bejelentés a rendőrségre a helyi gyógyintézetből. A helyszíni meghallgatások során a főigazgató elmondta, hogy a panaszos korábban neki elismerte a helyszínen, hogy magánokirat-hamisítást követett el, amelynek során két személy részére hamis közalkalmazotti kinevezést készített a munkáltatója használaton kívüli bélyegzőjének a felhasználásával.

Az előállítás végrehatásáról szóló jelentés szerint a panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdésének b) pontja alapján állították elő.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdésének b) pontja szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható.

A Btk. 318. § (1) bekezdése szerint az, aki jogtalan haszonszerzés végett mást tévedésbe ejt, vagy tévedésben tart és ezzel kárt okoz, csalást követ el.

A Btk. 276. § szerint magánokirat-hamisítás vétségét követi el az, aki jog vagy kötelezettség létezésének, megváltozásának vagy megszűnésének bizonyítására hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú magánokiratot használ.

Ezen a ponton a Testület fontosnak tartja, hogy utaljon töretlen gyakorlatára, amely szerint az intézkedés alapjául szolgáló jogellenes cselekmény – akár szabálysértés, akár bűncselekmény – tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálhatja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a

büntetőügyben eljáró, illetőleg a szabálysértési hatóságok szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára hivatkozik –, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján olyan esetekben, amikor a rendőrség valamely intézkedést vagy intézkedés-sorozatot azzal indokol, hogy azt az érintett által vélhetően elkövetett bűncselekmény vagy szabálysértés alapozta meg, a Testület azt vizsgálja (az érintett vétkességének kérdésében való állásfoglalás nélkül), hogy a bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének az adott intézkedéshez szükséges fokú gyanúja fennállt-e.

A jelen esetben a helyszíni meghallgatások, és a helyszínen rendelkezésre álló bizonyítékok (főigazgató vallomása, biztonsági főnök bejelentése, kinevezési iratok) és a panaszos beismerő nyilatkozata mind arra mutattak, hogy a panaszos otthon a saját iratai alapján hamis tartalmú iratokat készített, amelyeket a főigazgató nevében aláírt és a munkahelye régi, már használaton kívüli pecsétjével lebélyegzett. Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a panaszossal szemben fennállt az bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatti előállításhoz szükséges mértékű egyszerű gyanú.

A Testület megállapította, hogy a panaszos előállítására kellő jogalap birtokában került sor.

b) Mivel a Testület az előállítás jogalapját megfelelőnek találta, a továbbiakban azt vizsgálta, hogy az intézkedés megfelelt-e az arányosság követelményének. Az Rtv. 15. §-a szerint ugyanis a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdése funkcióját tekintve a rendőri mérlegelésnek ad teret. A bekezdés imént idézett b) pontja lehetőséget biztosít az intézkedő rendőr számára az előállítás foganatosítására, ugyanakkor – ellentétben az ugyanezen szakasz (1) bekezdésében felsorolt esetekkel – nem teszi azt kötelezővé. Azonban a mérlegelés lehetősége sem korlátlan – a Testület töretlen gyakorlata szerint a mérlegelés akkor állja ki a jogszerűség próbáját, ha az megfelel az Rtv. 15. §-ában rögzített arányossági kritériumnak, tehát nem okoz olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. A fentiekből kiindulva, a jogalap megléte önmagában nem teszi a rendőri intézkedést jogszerűvé. Amennyiben az arányosság követelménye nem érvényesül, úgy a megfelelő jogalap megléte mellett is jogszerűtlenné válik az intézkedés.

Az arányosság megítélésekor a Testületnek azt kellett figyelembe vennie, hogy volt-e az előállításnak olyan célja, amely csak a szabadság korlátozásával volt elérhető.

A Testület erre a kérdésre igenlő választ adott. A panaszossal szemben több bűncselekmény gyanúja is felmerült (csalás, okirathamisítás), ezért a panaszos cselekvőségének, illetve a cselekmény büntetőjogi megítélésének megállapításához további intézkedések, tanúkihallgatások és szembesítések lefolytatása volt szükséges, továbbá a fenti cselekmények jellemző elkövetési módjából adódik, hogy az jellemzően számos tárgyi bizonyítékot generál, amiket a panaszos szabadon hagyása esetén esetlegesen megsemmisítheti vagy elrejtheti, illetve a panaszos az akkor még ismeretlen társaival/az ügy másik két érintettjével (akik a rendőrök megérkezése előtt elhagyták a helyszínt) összebeszélhet.

Az előállítást a Testület mindezek alapján arányosnak is találta, ezért megállapította, hogy az a panaszos személyes szabadsághoz való alapvető jogát nem sértette.

c) Az előállítás időtartamát a Testület az alábbiakban értékelte.

A panaszos sérelmezte, hogy az előállítás túlzott hosszát, illetve azt, hogy miután elengedték még egy órát kellett várnia, hogy visszakapja a lakáskulcsait.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként, határozza meg a 8 órás (illetve indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órás) időtartamot. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott azon általános arányossági követelmény is, mely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

Az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint a panaszos előállítása 2012. december 21-én 14 óra 45 perctől 23 óra 35 percig tartott. Az igazolást a panaszos aláírásával ellátta. Az iraton a 23-as szám át lett javítva 22-esre (láthatóan már íróeszközzel), ugyanakkor az iratból nem tűnik ki, hogy a javítást ki és mikor (a panaszosi aláírást megelőzően, vagy azt követően) eszközölte. Ráadásul az iratok kijavítására vonatkozó általános szabályoknak sem felel meg (azaz nem egy darab vonallal áthúzva készült, akként, hogy mind a javítás, mind a javított szöveg látható maradjon, nem jelezték a javítás okát és idejét, illetve a javító személy nem írta azt külön alá.)

A rendőri jelentések szerint a panaszos beszállítása 14 óra 40 perckor történt szolgálati gépkocsival. Az előállítása alatt az alábbi eljárási cselekményeket végezték:

- 17 óra 16 perc – 17 óra 47 perc: S. A. J., biztonsági főnök kihallgatása
- 20 óra 11 perc – 21 óra: . F. G., valamint R. J. tanúkihallgatása
- 21 óra után: házkutatás elrendelése
- 21 óra 27 perc – 22 óra 19 perc: panaszos gyanúsított ki hallgatása
- 22 óra 50 perc – 23 óra 23 perc: házkutatás foganatosítása

i) A rendelkezésre álló információk alapján tehát megállapítható, hogy a panaszos előállítása 14 óra 45 perckor kezdődött. Az előállítás befejeztének időpontja az igazolás alapján annak szakszerűtlen javítása miatt önmagában kétséges lenne, ugyanakkor a panaszos azon nyilatkozatára figyelemmel, hogy a meghallgatását követően elengedték és csak a

lakáskulcsának visszaadását várta meg a kapitányságon a Testület az előállítás befejező időpontjaként a 22 óra 35 perces időpontot fogadta el. A panaszos előállítása tehát 7 óra 50 peren keresztül tartott.

A panaszost 16 órakor szállították be a kapitányságra, 16 óra 10 perckor helyezték el az előállító helyiségen, ekkor letétbe vették a tárgyakat, amelyeket nem tarthatott magánál. Ezután után 17 óra 16 perckor felvették az egyik tanú (biztonsági főnök) vallomását, majd közel 3 óra elteltével további két tanú vallomását. Ezt követően került sor a házkutatás elrendelésére, amelyről értesítették a panaszos hozzátartozóit, a panaszos élettársa pedig kérte, hogy a foganatosítással várják meg a hazaérkezését J. települéről. A J. település – Gy. város közötti távolság 48 km, amely kb. 1 óra alatt teljesíthető gépkocsival a GoogleMaps. szerint. A házkutatás végülis csak 22 óra 50 perckor kezdődött el. 21 óra 27 perckor megkezdték a panaszos meghallgatását, ami 22 óra 19 percig tartott. Ezt követően továbbá indokoltan hosszabbodott meg a fogvatartás azon adminisztratív teendők elvégzésének idejével, amelyek kétség kívül az intézkedés alá vont személy érdekeit is szolgálták (pl.: igazolás kiállítása, jogorvoslatról való tájékoztatás), mivel az ezen adminisztratív teendőkre fordított idő nem tekinthető aránytalanul hosszúnak. Végül a panaszost 22 óra 35 perckor szabadították.

A Testület a fentiekben már kifejtette, hogy indokolt volt a panaszos előállítása. Az elhelyezését követően nem sokkal meghallgatták először a biztonsági főnököt, majd a tanúvallomás és a helyszíni meghallgatások alapján valószínűsíthetően a rendőrség a következő időszakot R. J. és F. G. felkutatásával töltötte (ekörben ugyanis nem szolgáltatott adatot a rendőrség, az iratokból pedig csak annyi tűnik ki, hogy e két személy a rendőri intézkedés időpontjában már nem tartózkodott a helyszínen, így őket vélhetőleg fel kellett kutatnia a rendőröknek), majd ezt követően pedig kihallgatta őket. Az ő vallomásuk alapján merült fel annak a gyanúja, hogy a panaszos lakásán lehetnek olyan az ügy megítélését érdemben érintő iratok, amelyek esetén fennállt a veszély, hogy a későbbiekben – szabadon bocsátása esetén – elrejt vagy megsemmisít, ezért a Testület álláspontja szerint indokolt volt a panaszos előállításának mindaddig történő fenntartása, amíg ezzel kapcsolatban a panaszost ki nem hallgatják, illetve a házkutatás és a lefoglalás foganatosítását nem kezdik meg a rendőrök.

Mindezek alapján a Testület megállapította, hogy a panaszos előállításának időtartama nem volt aránytalan, és így nem sértette a személyes szabadsághoz való jog érvényesülését.

ii) A szabadítását követően a panaszos nem ment haza, hanem közel még egy órát az épületben várt a kulcsaira. A házkutatás 23 óra 23 perckor fejeződött be, majd a rendőrök visszatértek a panaszos kulcsaival a kapitányságra, ahol azokat visszaadták neki. A panaszos [...] lakása 37 km távolságra van a kapitányságtól, azaz gépkocsival 47 perc alatt teljesíthető a távolság. A rendőrök tehát 00 óra 10 perc körül érkeztek vissza a rendőrségre.

A Testület leszögezi, hogy a rendőrségnek nincs olyan kifejezett jogszabályi kötelezettsége, mely szerint az állampolgárok megfelelő ruházatban történő előállításáról (gondolva a hazajutásukra és a környezeti körülményekre, pl. hőmérsékletre) gondoskodniuk kellene, illetve mely szerint az állampolgárokat egy-egy rendőri intézkedést követően haza kellene szállítani, vagy akár segédkezni kellene a hazajutásban. Ugyanakkor rendőrség működésére vonatkozó jogszabályok több olyan rendelkezést is tartalmaznak pl. a már hivatkozott Rtv. 2. §, melyek a rendőrséget általános jogvédelmi kötelezettséggel ruházzák fel.

A Testület nem állapított meg a rendőrség oldalán mulasztást azért, mert a házkutatást a panaszos élettársának kérése alapján 22 óra 50 perckor kezdték meg, illetve a panaszos a Testület álláspontja szerint saját elhatározásából maradt a szabadítását követően a kapitányságon, tekintettel arra, hogy a hazatérésben ekkor már semmi sem akadályozta, hiszen a házkutatásra éppen a panaszos lakásában került sor, amelyen a panaszos egyébként jogosult részt venni, illetve semmilyen akadálya nem volt annak, hogy a házkutatást foganatosító rendőrök az eljárási cselekmény befejeztekor a helyszínen adják vissza a panaszosnak a kulcsait.

A Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszosnak a személyi szabadsághoz való joga az által, hogy a házkutatásra csak 22 óra 50 perckor került sor, illetve amiatt, hogy a panaszos a kapitányságon várakozott a házkutatást foganatosító rendőrök visszatérééig.

2) A panaszossal szemben a rendőrök az intézkedés során kényszerítő eszközt is alkalmaztak, amivel összefüggésben a Testület az alábbi megállapításokat teszi.

a) A panaszos jogi képviselője előadta, hogy a panaszos nem tanúsított ellenállást, így semmi sem indokolta a bilincsalkalmazását.

A rendőrök a panaszos kezeit hátra helyzetbe bilincseltek 15 óra 5 perc és 16 óra között az Rtv. 48. § b) és c) pontja alapján.

Az Rtv. 48. §-a értelmében „a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására, c) szökésének megakadályozására vagy d) ellenszegülésének megtörésére”.

A Szolgálati Szabályzat 41. §-a fenti rendelkezéseket az alábbiakkal egészíti ki: Bilincselése, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt

a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,

b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja,

c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincselése nélkül nem akadályozható meg,

d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,

e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget,

f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy

g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.

A szolgálati eljárás a fogva tartott személy bilincselését a kísérés, az előállító egységen vagy a fogdán kívüli őrzés idejére is elrendelheti, ha szökése bilincselése nélkül nem akadályozható meg.

A bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélszerűsággel választja meg azzal, hogy a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha a bilincselésére testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól,

valamint szökéstől, vagy az érintett személy szállítása, átkísérése nem az arra a célra kialakított járműben történik, vagy az érintett személyt a rendőr egyedül állítja elő, kivéve, ha az intézkedésben érintett kezei az erre a célra kialakított övhöz vannak bilincselve.

A rendőrségi jelentések nem számolnak be arról, hogy a panaszos támadólag lépett volna fel, vagy agresszív magatartást tanúsított volna, vagy megkísérelte volna elhagyni a helyszínt. Sőt a helyszíni meghallgatásokból pont annak kellett volna kitűnnie, hogy a panaszos a főigazgató általi elszámoltatását követően is a helyszínen maradt és az iroda előtt várta a rendőrök megérkezését. A jelentésekből továbbá az is megállapítható, hogy a panaszos teljes beismerő nyilatkozatot tett, együttműködött a rendőrökkel.

Tekintettel arra, hogy a rendőrség nem jelölt meg az előadásában olyan körülményt, amely megalapozta volna az általuk megjelölt bilincselési ok fennálltát, illetve nem jelölt meg olyan körülményt sem, amely a bilincselést az Rtv. 48. §-ban meghatározott bármely másik okból indokolta volna, a Testület álláspontja szerint a rendőrség kellő jogalap nélkül alkalmazott a panaszossal szemben kényszerítő eszközt.

Mindezekre figyelemmel a Testület álláspontja szerint sérült a panaszos emberi méltóságához való joga a bilincs alkalmazása miatt.

b) A panaszos jogi képviselője sérelmezte, hogy a panaszost – a kérése ellenére – közel 150 fő előtt bilincselték meg.

A rendőri jelentés ezzel szemben az írta, hogy mindösszesen néhány személy tartózkodott a helyiségben. A panaszos kezén ők nem láthatták a bilincset, mert kérésére egy kabátot terítették rá, és az takarta azt.

A főigazgató tanúvallomása szerint a rendőrségi meghallgatás S. A. irodájában zajlott.

Sem a Rtv., sem a Szolgálati Szabályzat nem tartalmaz az intézkedés helyének megválasztásával kapcsolatban rendelkezéseket. Az Rtv. 2. §-ából – amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait – levezethető azonban, hogy az intézkedő rendőrök kötelesek úgy eljárni, hogy az az intézkedés alá vontnak a lehető legkisebb sérelmet okozza.

A Testület megjegyzi, hogy a rendőri intézkedések jelentős részét végzik az eljáró rendőrök közterületen vagy közterület közvetlen közelében, vagy irodahelyiségekben, így szinte lehetetlen annak elkerülése, hogy az egyes intézkedéseknek szemtanúi legyenek. A Testület ugyanakkor azt sem vonja kétségbe, hogy a panaszos számára a munkahelyén fogatosított rendőri intézkedés kellemetlen, esetleg megalázó is lehet. A rendőri jelentés is utalt rá, hogy a panaszos zavartan viselkedett, kérte, hogy a hozzátartozóit ne értesítsék, illetve, hogy terítsenek a kezére egy kabátot, hogy ne látszódjon a bilincs.

Megjegyzi a Testület ugyanakkor, hogy ugyan nincsenek pontos adatai a biztonsági vezető irodájának méreteiről, de a panaszos jogi képviselője által megjelölt szám életszerűtlen, ezért a Testület ettől függetlenül elfogadta a rendőrségi előadást a jelenlévők számát illetően.

A Testület álláspontja szerint a rendőri intézkedéseknél szinte elkerülhetetlen, hogy azoknak szemtanúja legyen. A rendelkezésre álló adatok szerint a panaszossal szemben az intézkedés egy irodahelyiségben zajlott, ahol csupán az érintettek és még néhány dolgozó tartózkodott. Ugyanakkor nyilvánvaló, hogy a panaszost a szolgálati gépkocsihoz kísérés során nagy valószínűséggel mások is látták. Ezt azonban egy rendőri intézkedés során szinte lehetetlen kizárni.

A Testület álláspontja szerint ezért a rendőrség ekörben nem követett el mulasztást, ugyanakkor mivel a Testület a bilincs alkalmazását a fentiek miatt emberi méltóságot sértőnek tartotta, a panaszos ezen kifogása kapcsán is megállapította ugyanezen jog sérelmét.

3) A panaszos jogi képviselője sérelmezte, hogy a panaszos nem értesíthette telefonon az ügyvédjét.

A panaszos az általa aláírt dokumentumon akként nyilatkozott, hogy nem kéri senkinek sem a kiértesítését az Rtv. 18. § alapján.

Az Rtv. 18. § (1) bekezdése szerint a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli.

Tekintettel a panaszos írásbeli nyilatkozatára a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a kiértesítés elmaradása kapcsán.

IV.

A Testület álláspontja szerint a panaszos előállítására kellő jogalap birtokában került sor, illetve az megfelelt az arányosság követelményeinek is, ezért a panaszos személyes szabadsághoz való alapjoga nem sérült. A Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszosnak a személyi szabadsághoz való joga az által, hogy a házkutatásra csak 22 óra 50 perckor került sor, illetve amiatt, hogy a panaszos a kapitányságon várakozott a házkutatást fogyanatosító rendőrök visszatéréig. Továbbá nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a kiértesítés elmaradása kapcsán.

Sérült ugyanakkor a panaszos emberi méltósághoz való joga a bilincs alkalmazása miatt.

A megvalósult alapjogsértések a Testület megítélése szerint elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2013. november 26.

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET